24.11.2023

EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ

Eğitim İzleme Raporu 2023

Eğitim İzleme Göstergeleri

Krizler Çağında Eğitim

Eğitim İzleme Göstergeleri 2023

ERG'nin Eğitim İzleme Çalışmaları

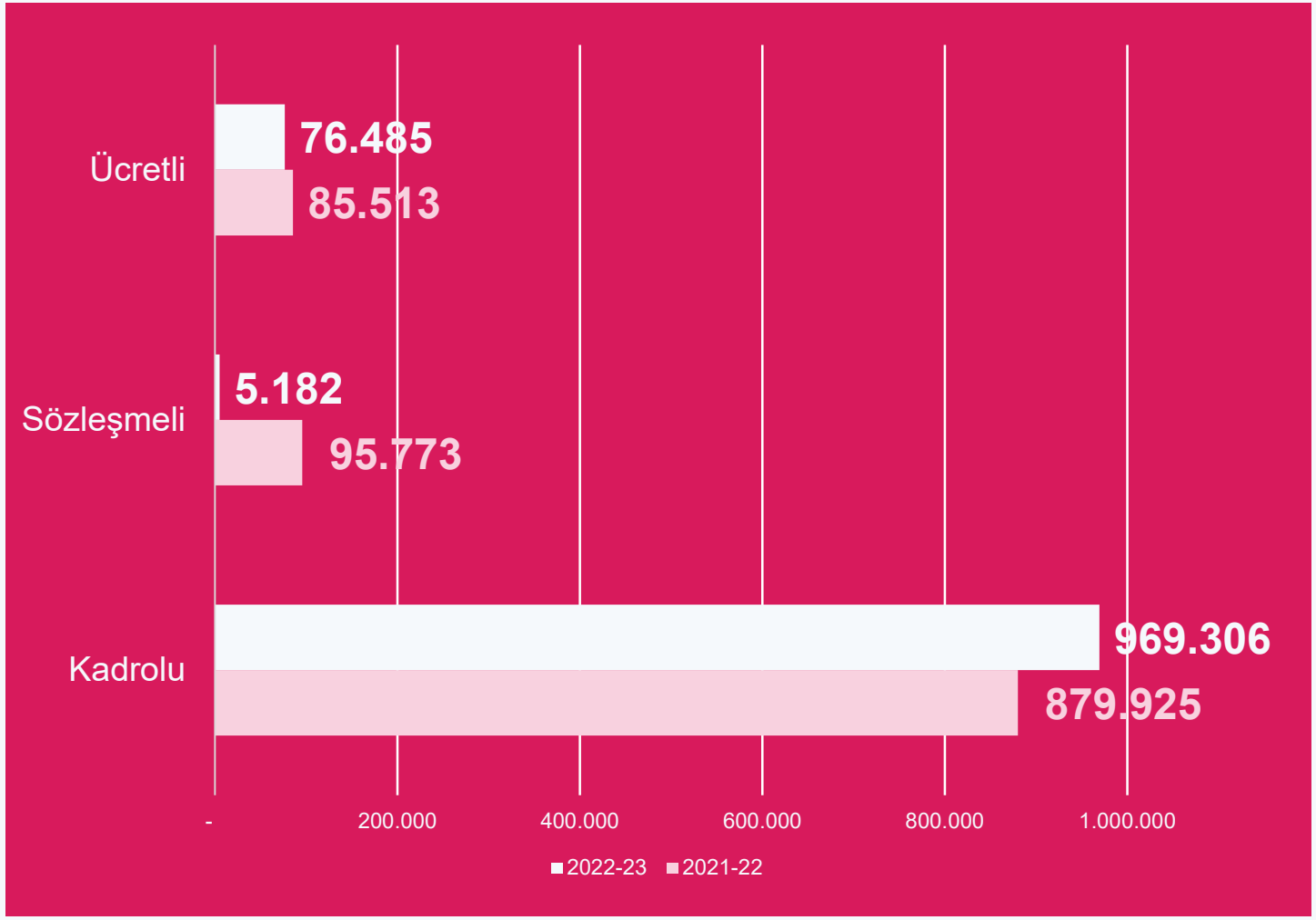
- *Eğitimde Yönetişim*
- *Eğitimin Finansmanı*
- *Öğrenciler ve Eğitime Erişim*
- *Eğitimin İçeriği*
- *Eğitim Ortamları*
- *Öğretmenler*
- *Eğitimin Çıktıları*

İzleme göstergeleri ölçütleri

- Önem
- Uygulanabilirlik
- Yorumlanabilirlik
- Uyumluluk
- İletilebilirlik

Kanun değişikliğiyle birlikte sözleşmeli öğretmen sayısı azaldı.

Statülerine göre öğretmen sayıları

Daha az öğretmen MEB kadrolarından ayrıldı.

- 5 bin 771 MEB kadrolarından ayrıldı.
- Mart 2023'te 44 bin 573 öğretmen atandı.
- Önceki yıl bu sayı 15 bin 63'tü.

Öğretmenlik Meslek Kanunu emekliliklerin ertelenmesinde etkili olabilir.

Yaklaşık

442 bin 643 çocuk *eğitim dışında*

%50,1 Kız çocuk

%49,9 Oğlan çocuk

- Yaş ve cinsiyet
- Engellilik durumu
- Yerleşim yeri
- İstihdama katılım

Yaklaşık

442 bin 643 çocuk *eğitim dışında*

%50,1 Kız çocuk

%49,9 Oğlan çocuk

Yaş ve cinsiyet

Engellilik durumu

Yerleşim yeri

İstihdama katılım

5-17 yaş grubunda "yabancı uyruklu" **1 milyon 448 bin 638** çocuk var. Bu çocukların **%31,4'ü okul dışında.**

Okula kayıtlı çocuklar da eğitime erişemiyor olabilir.

- Devamsızlık
- Sınıf tekrarı
- Okul terki
- Eğitimden erken ayrılma

Devamsızlık

İlköğretimde %16,7, ortaöğretimde ise %16,4'tür.

Sınıf tekrarı

9. sınıfta sınıf tekrarının en yüksek olduğu program türü %27,2 ile mesleki ve teknik eğitimdir.

Açıköğretimle ilgili

Değişiklikler

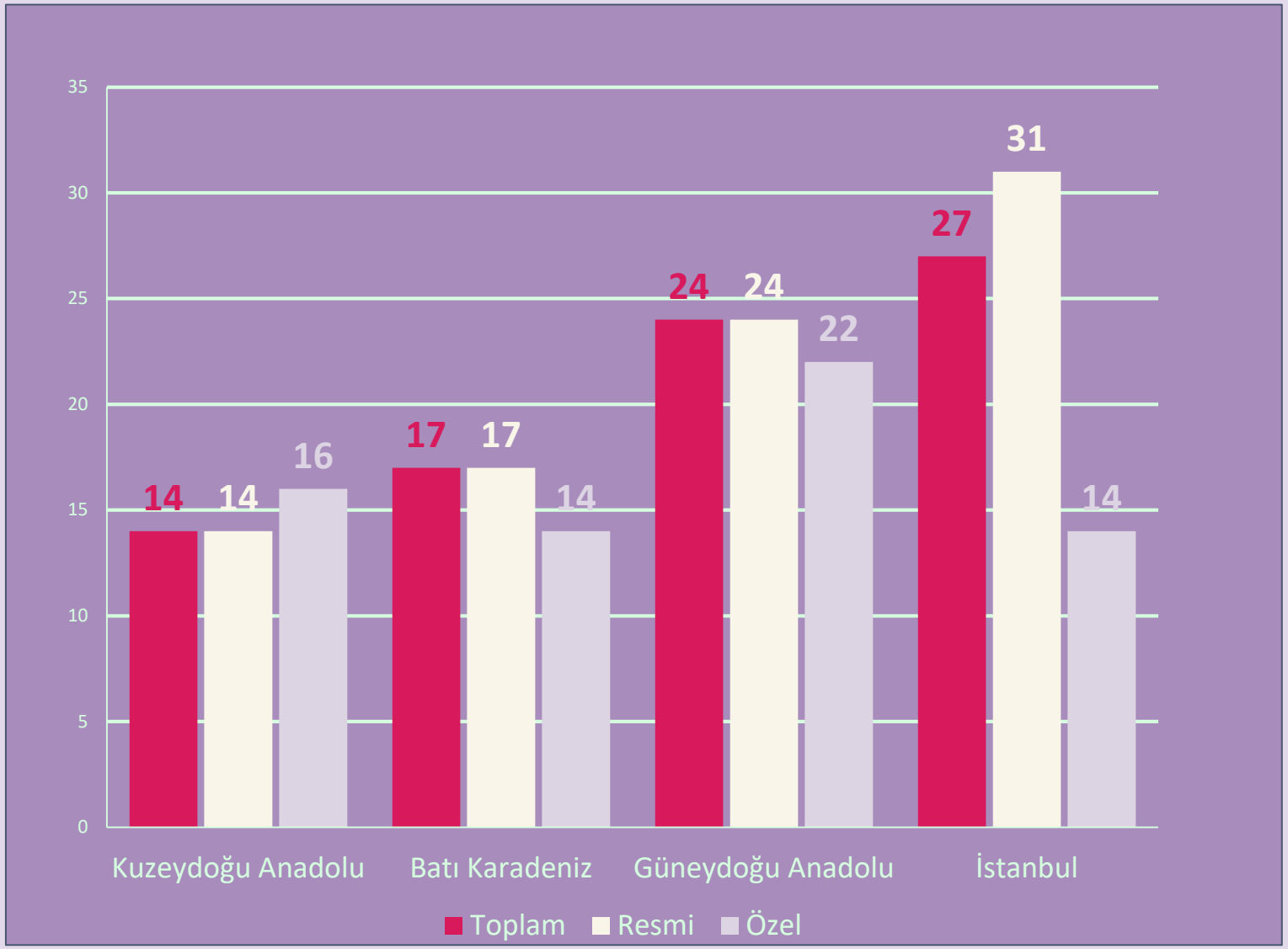
Örgün ortaöğretim kurumlarında okuma hakkını kaybedenler, **ilköğretim programını tamamlayan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alacaklar çocuklar**, anne ve babası vefat edenler, **haklarında Çocuk Koruma Kanunu ya da Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında karar olanlar**, harp veya vazife malulü sayılanların çocuğu olanlar, **şehit ve gazi çocuğu olanlar**, Türk Ceza Kanununun "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" kapsamındaki suçların mağduru olanlar, **Millî sporcular**, tutuklu ve hükümlü olanlar, **evde ve hastanede eğitim verilerek öğrenim görenler** ile "Bakanlıkça mazereti uygun görülenler" örgün eğitim kurumlarından açıköğretim liselerine nakil olabilir.

Okulöncesi eğitimde net okullulaşma oranları ve öğrenci sayısı

5 yaşta okulöncesi eğitim hâlâ zorunlu eğitim kapsamında değildir.

Derslik başına öğrenci sayısı

Sayının yüksek olduğu yerlerde ikili eğitim riski daha yüksek, yatırımlar daha az olabilir.

Yıllara göre MEB bütçesi

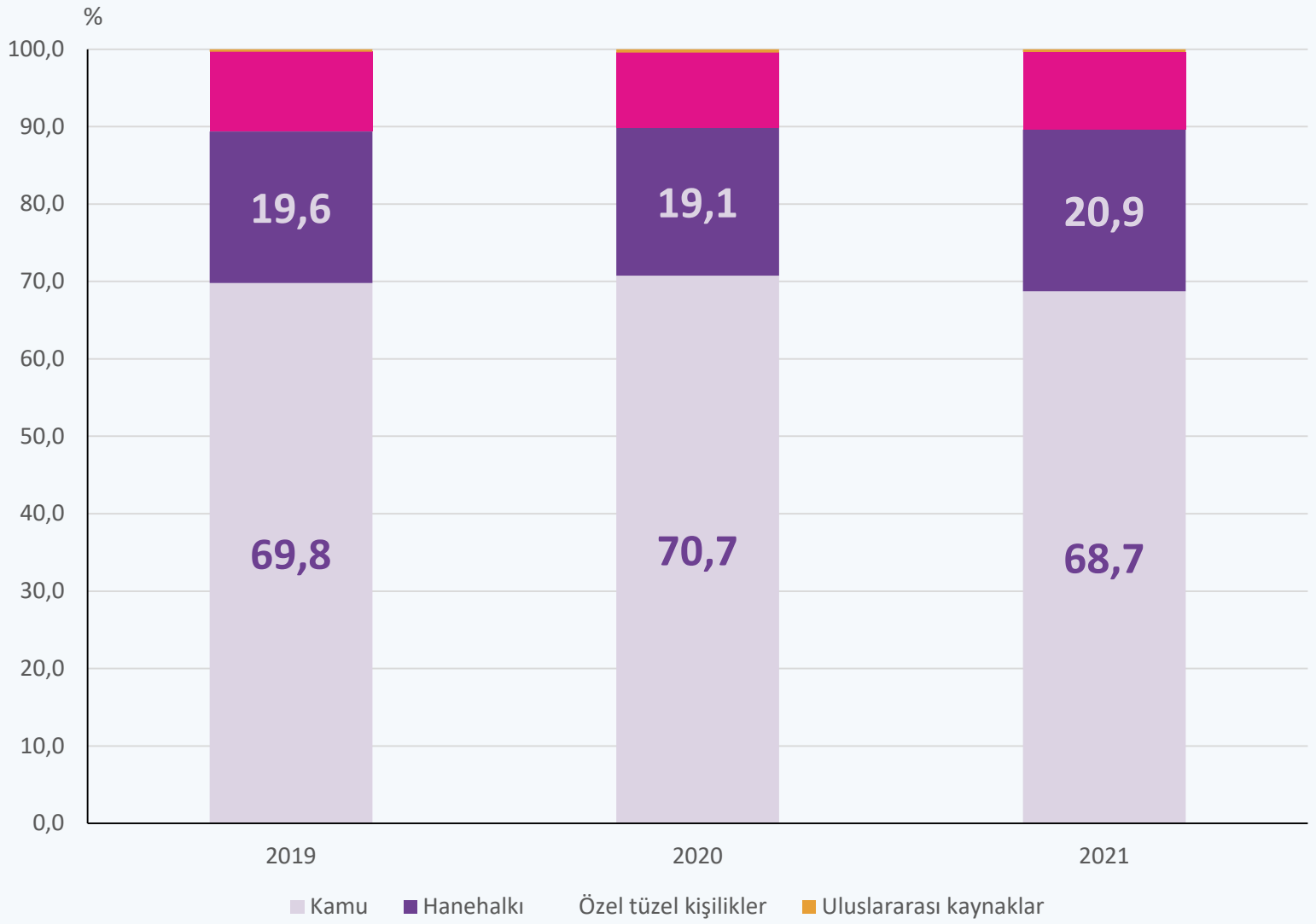
Karşılaştırmalar enflasyon dikkate alınarak yapılmalıdır.

Yıl	MEB Bütçe Ödeneği (nominal)	MEB Bütçe Ödeneği (reel)
2019	113.813.013.000	376.501.392.188
2020	125.396.862.000	369.456.203.346
2021	146.920.234.000	361.942.400.227
2022	189.010.851.000	270.232.164.330
2023	435.351.082.000	435.351.082.000

Hanehalkı harcamalarının payı artıyor.

Sosyoekonomik durumun eğitime etkilerini kontrol altında tutmak için bu harcamalar dikkatle izlenmelidir.

Finansman kaynaklarına göre eğitim harcamalarının dağılımı, 2021

PIRLS 2021
yeterlilik düzeylerine göre dağılım

Türkiye'nin uluslararası ortalamayı yakalayabilmesi için özellikle temel altı ve temel seviyedeki öğrencilere yönelik müdahale programlarına ihtiyacı var.

	Uluslararası ortalama	Türkiye
Temel altı	6	14
Temel	19	24
Orta	39	33
Orta Üstü	29	24
İleri	7	5

Bir verinin paylaşılma/paylaşılmama durumu da önemli bir göstergedir.

Özellikle bazı konularda veri toplayabilecek yetkiye ve imkânlara sadece kamu kurumlarının sahip olması, bu kurumlara bu verileri paylaşma sorumluluğu da yüklüyor.

Krizler Çağında Eğitim

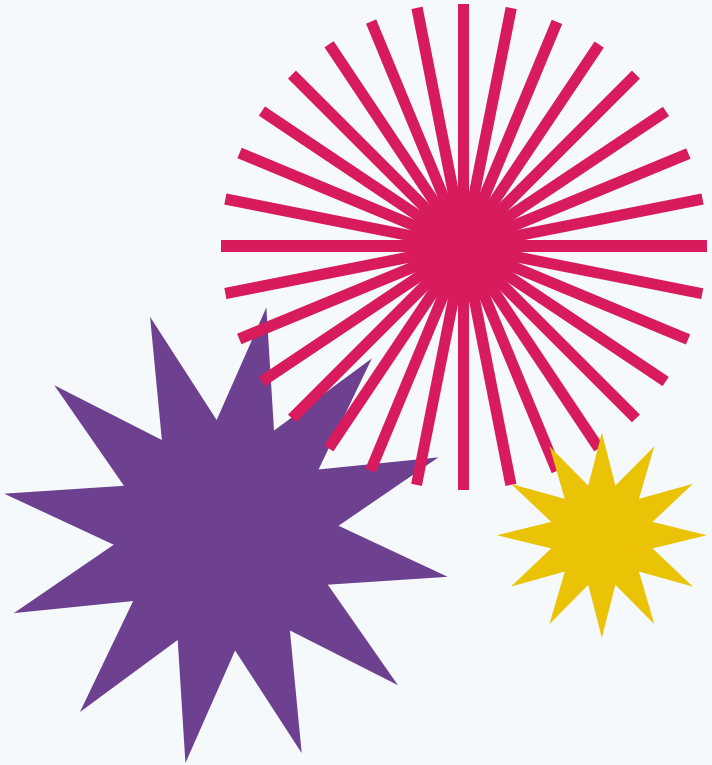
Salgın Dönemi ve Sonrasında Eğitim

Depremin Eğitime Etkileri

Seller, Yangınlar ve Sıcak Hava Dalgaları

Salgın Dönemi ve Sonrasında Eğitim

- Uzaktan Eğitim
- Ruh Sağlığı ve Psikolojik Esenlik
- Derinleşen Çocuk Yoksulluğu

Salgın Dönemi ve Sonrasında Eğitim

1,6 milyar
ÇOCUK

Birleşmiş Milletler Eğitimi Dönüştürmek Zirvesi, 17-19 Eylül 2022

"Daha önce hiç yaşanmamış bir çocukluk deneyimi"

"21. yüzyılın en kötü eğitim ve öğretim krizi"

Dünya Bankası, 22 Ocak 2021.

Uzaktan Eğitim

151

151 ülkede belirli sürelerde okullar kapandı.
Okul ve ders süresi ve saatleri değişti.
Uzaktan eğitime geçildi.

130

Türkiye'de 16 Mart 2020-31 Mayıs 2021 tarihleri arasında,
130 gün okullar kapalı kaldı.

Uzaktan Eğitim

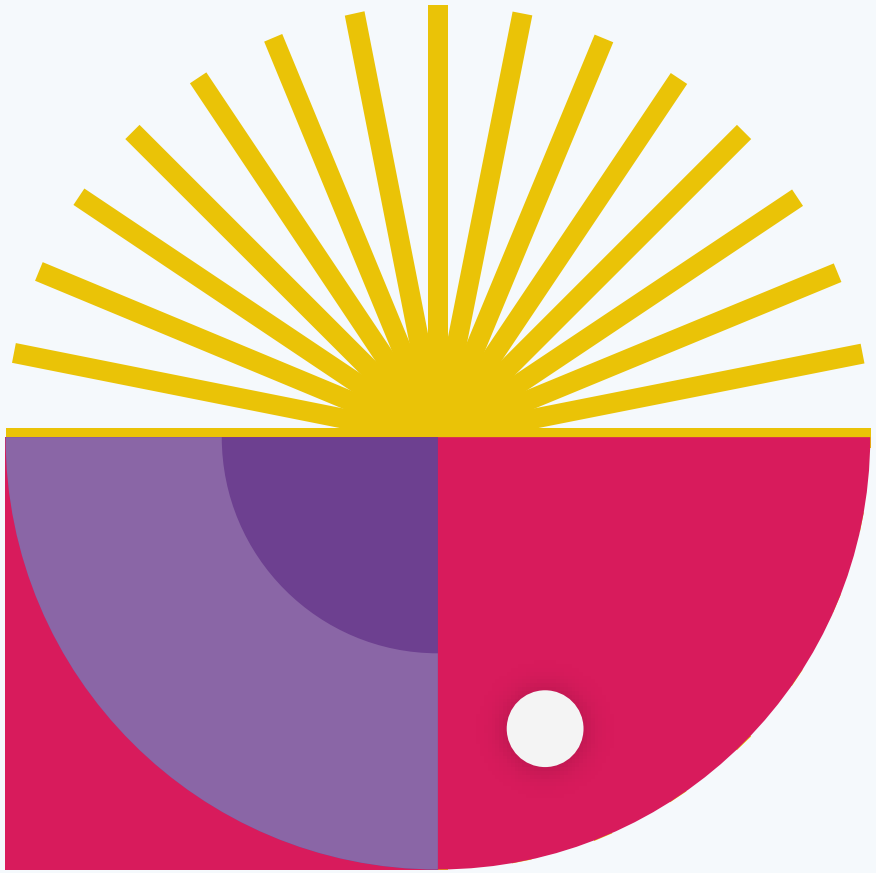
+ Eğitim teknolojileri ve eğitimde dijitalleşme ile acil durumlarda eğitimin devamlılığını kolaylaştırması.

− Altyapı, donanım ve dijital beceriler konusundaki yetersizlikler.

− Öğrencilerin derse katılımını sağlama, öğrenme kayıplarını önleme, eğitim programlarının dijital ortama uyarlanması, sağlık tedbirleri için ek çaba gösterilmesi.

− Mekansal düzenleme, yetişkin gözetimi ve desteği, erişilebilirlik ihtiyaçlarının karşılanması konusunda zorluklar.

Salgının kapsayıcılığa etkisi

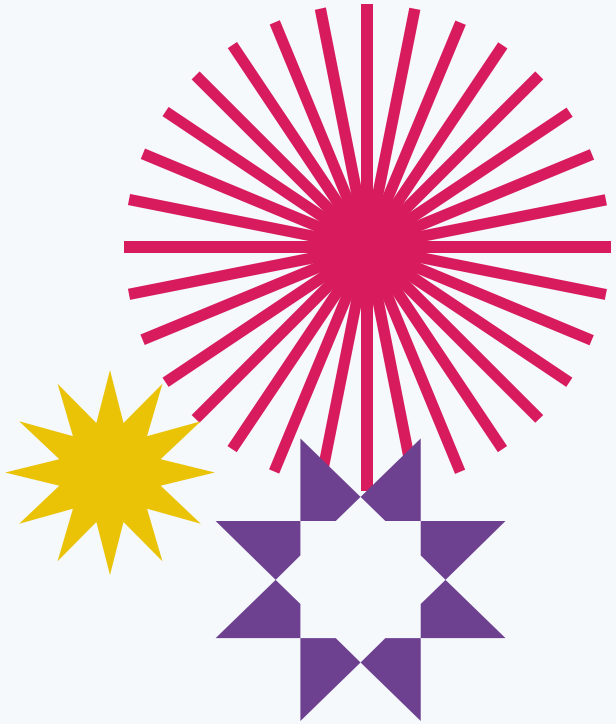
"Kimseyi geride bırakmama"

- Mevsimlik gezici tarım işçisi hanelerdeki çocuklar
- Göçer, yarı göçer hanelerdeki çocuklar
- Kırsaldaki, yoksul mahallerdeki çocuklar
- Göçmen çocuklar
- Engeli veya kronik hastalığı olan çocuklar

Salgında Öğrenme Kayıpları ve Öğrenme Yoksulluğu

“Telafi” ve “Ölçme-Değerlendirme”

- Ulusal Destekleme Programı (UDEP)
- İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)
- Telafide Ben de Varım Programı
- 2021-22 eğitim-öğretim yılında Kazanım Değerlendirme Uygulaması ve Öğrenci Başarı İzleme Araştırması

Salgında Öğrenme Kayıpları ve Öğrenme Yoksulluğu

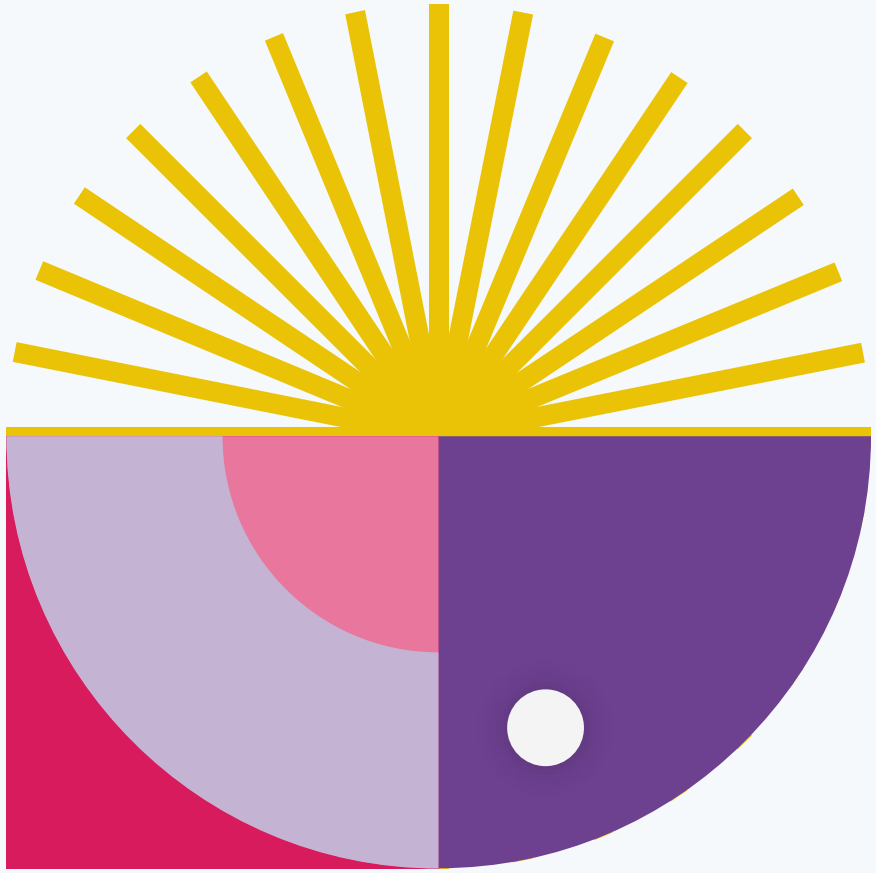
Development Analytics

COVID-19 Salgını Sırasında Türkiye'de Yürütülen Eğitim Müdahaleleri ve Bunların Çocukların Eğitime Erişimi ve Devamı Üzerindeki Etkisi

PISA 2018 verilerini başlangıç kabul eden bir mikrosimülasyon modeliyle uzaktan eğitim sürecinin sona ermesi sonrasında Türkiye'deki çocukların olası öğrenme çıktıları hesaplandı.

Hesaplama, öğrencilerin ortalama puanlarının, salgın olmadığı duruma göre daha düşük olacağını ve bazı çocuk gruplarının daha fazla öğrenme kaybı yaşayacağını gösterdi.

Ruh Sağlığı ve Psikososyal Esenlik

- Evde kalma, hastalık korkusu, kayıplar, belirsizlik
- Bireysel-ailelerin güvenliği, iş-yaşam dengesi, özlük hakları, motivasyon

“Herkes için erişilebilir ruh sağlığı hizmeti"

Salgında Derinleşen Çocuk Yoksulluğu

"2020 yılında çocuk yoksulluğunda ani ve ilk defa görülen bir küresel artış."

ILO ve UNICEF, 2020

"2022 yılı aşırı çocuk yoksulluğu tahmini, 2019 yılı çocuk yoksulluğu oranıyla aynı seviye: yaklaşık üç yıllık ilerleme kaybı."

Dünya Bankası ve UNICEF, 2023

Derinleşen Çocuk Yoksulluğu

Sosyoekonomik statünün:

- eğitim harcamasına etkisi
- uzaktan eğitime etkisi
- beslenme ve gıdaya erişime etkisi
- regl yoksulluğuna etkisi

Depremin Eğitime Etkileri

Deprem Bölgesinde Eğitime Dönüş için Atılan Adımlar

- Nakil hakkı tanındı, devam zorunluluğu ve sınıf tekrarı kaldırıldı.
- Özel öğretim kurumlarında depremden etkilenen öğrenciler için kontenjan
- Destekleme ve Yetiştirme Kursları
- Liselere Geçiş Sisteminde deprem bölgesi için ek kontenjan
- Yükseköğretim Kurumları Sınavına giren öğrenciler için ek kontenjan
- İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavında deprem bölgesindeki öğrenciler için ek kontenjan

Öğretmenler

- Yeni atanan öğretmenler
- Deprem bölgesinin üçüncü hizmet bölgesi olması
- Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmelerin yaşadıkları sorunlar
- Barınma sorunu
- Hazırbulunuşluk, psikososyal destek
- Ulaşım sorunu

Eğitim Ortamları

- Deprem bölgesinde 936 okul, 11 bin 738 derslik kullanılamaz hâle geldi.
- 1 Eylül 2023'e kadar 400 çelik yapılı ve taşınabilir dersliğin, 4 bin dersliğin de 2024'ün Şubat ve Eylül aylarında tamamlanması öngörülüyor.
- İkili eğitim, öğrenci sayısının artışı.
- İnternet ve elektrik kaynaklı altyapı sorunları sürüyor.

DEPREMLERDEN ETKİLENEN SEÇİLİ İLLERDE DERSLİKLERİN DURUMU

Şehir	Deprem öncesi derslik sayısı	Deprem sonrası derslik sayısı	Kullanılamaz hâle gelen derslik sayısı
Adıyaman	6.346	5.170	1.176
Hatay	14.724	8.045	6.679
Malatya	6.177	5.322	855
Kahramanmaraş	10.111	8.446	1.665

Deprem Bölgesinde Eğitime Erişim

Deprem Bölgesinde Eğitime Erişimi için Özel Önlem Gereken Çocuklar

- Erken Çocukluk Eğitimi
- Özel Eğitim Desteğine İhtiyaç Duyan Çocuklar
- Kız Çocuklar
- Kırsalda Eğitim
- Mülteci Çocuklar

Türkiye Koruma Sektörü İhtiyaç Analizi anketi, çocukların eğitime erişiminde sorunlar yaşadığını ortaya koyuyor. Anketi cevaplayan ailelerden %21,8'i çocuklarından hiçbirinin deprem sonrasında okula gitmediğini vurguluyor. Suriyeli ailelerin ise %28,4'ünün hiçbir çocuğu okula gitmiyor.

Seller, Yangınlar ve Sıcak Hava Dalgaları

Eğitim İzleme Raporu 2023, potansiyel bir risk faktörü olan seller, yangınlar ve sıcak hava dalgalarının eğitime olan olası etkisine dikkat çekiyor.

Küresel Yüzey Sıcaklığı Artıyor

- Küresel yüzey sıcaklığı 2011–2020'de 1850–1900 yılları arasındaki seviyenin 1,1°C üstüne çıktı.
- Eğitim İzleme Raporu 2023, potansiyel bir risk faktörü olan seller, yangınlar ve sıcak hava dalgalarının eğitime olan olası etkisine dikkat çekiyor.
- 31 Aralık 2020 itibarıyla 104 ülke ve bölgede en az 7 milyon kişi afetler nedeniyle ülke içinde yerinden edildi.

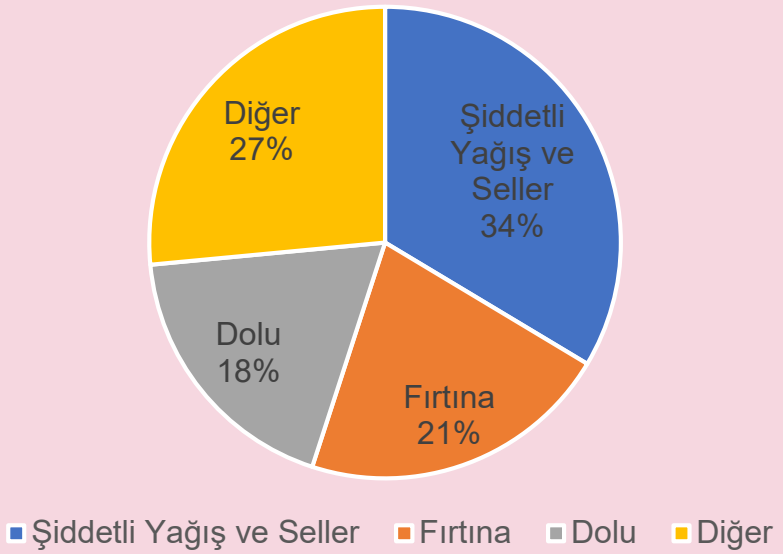
Türkiye Avrupa'daki ülkeler içinde olağanüstü hava olaylarının etkilerini en fazla hisseden ülkeler arasında

2022 yılında Türkiye'de,

2 bin 160 Orman yangını

1000+ Şiddetli yağış ve sel meydana geldi

Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 verilerine göre ekstrem olayların oransal dağılım grafiği

Afet Kaynaklı Krizlerin Toplumsal Etkileri

Afet kaynaklı krizler nedeniyle yerinden edilen insanlar eğitime erişim konusunda okul kapasitesinin yetersiz kalması, altyapının tahrip olması, yoksulluk ve okul terkinin artması, geçmiş niteliklerin tanınmasında yaşanan zorluklar ve ayrımcılık gibi önemli kırılganlıklarla karşı karşıya.

UNICEF'in 2021 yılında yayımladığı *İklim Krizi Bir Çocuk Hakları Krizidir: Çocukların İklim Risk Endeksinin Tanıtımı* raporuna göre dünya genelinde 820 milyon çocuk sıcak hava dalgalarına yüksek derecede maruz kaldı, 330 milyon çocuk meydana gelen nehir taşkınlarından etkilendi.

Türkiye'de geçtiğimiz iki yıl içerisinde, şiddetli yağışlar nedeniyle sel, su baskını, yıldırım, heyelan ve ulaşımda aksamalar olabileceği değerlendirilerek, eğitim-öğretime ara verilen günler oldu.

Afetlere İnsan Hakları Temelli Yaklaşım

Afet risklerinin azaltılmaması bir insan hakları ihlalidir.

Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur. Ağır kayıplara sebep olabilecek afetlerin önüne planlama ve hazırlıkla geçmek mümkün.

Bu ihtiyaca cevap verebilecek kapsayıcı bir öğretim programı, sürece yerel odakların dahil olması ile birlikte çocuk ve genç katılımını da gerekli kılıyor.

Teşekkür ederiz.